

EU-barometern 2016:

Europeiska lantbrukare känner pressen: Lantbrukarnas förväntningar på framtida lönsamhet fortsatt låga

EU:s lantbrukslönsamhetsindex – våren 2016 (The multi-national farmers' confidence index – 2016Q1) är ett gemensamt Europeiskt lönsamhetsindex över lantbrukarnas uppfattningar om den nuvarande och den förväntade ekonomiska situationen på gården. Av EUs medlemsstater är det 11 länder¹ som ställt samma frågor som i den svenska lantbruksbarometern. Detta har gjorts mellan januari och mars månad, Copa-Cogeca sammanställer informationen från EU-länderna två gånger per år². Läs mer om de svenska lantbrukarnas uppfattningar om lönsamhet och företagande i Lantbruksbarometern 2016.

De europeiska lantbrukarnas syn på sin lönsamhet

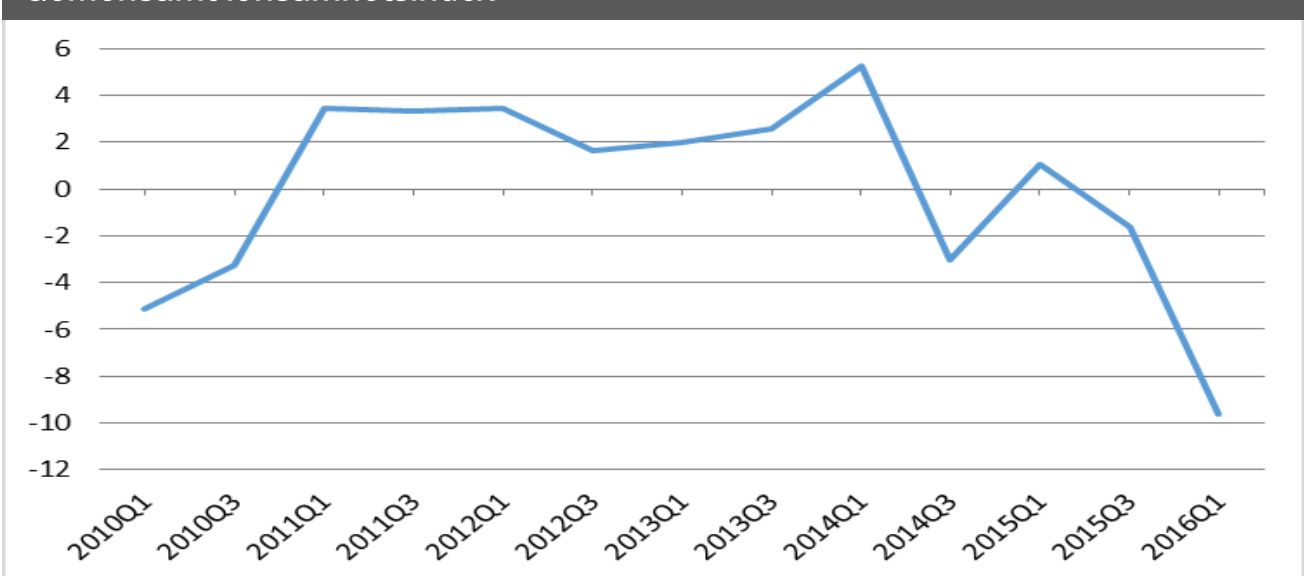
Lönsamhetsundersökningen som genomförts i elva EU-medlemsstater mellan januari och april 2016 avslöjar att lantbrukarna är missnöjda med lantbruksföretagens inkomster och förhoppningarna om en ekonomisk vändning har falnat.

Missnöje med lantbrukets ekonomi har varit en konstant faktor i indexet i tolv månader. Fallande avsalupriser och marknadernas volatilitet har bidragit till ett tapp i förhoppningen av framtida lönsamhet. Som en följd av mycket volatila marknader, Rysslands importstopp, oljeprisets kollaps och en uppbromsning av Kinas efterfrågan förblir lantbrukarna pessimistiska på såväl kort som lång sikt.

Lantbrukets samlade produktionsvärde avtog första månaden 2016, främst en följd av ett markant fall i värdet av animalieproduktionen, ett fall i värdet av växtodlingen och en måttlig minskning av kostnaderna för insatsvaror. Minskningen i animalieproduktionen är främst en följd av mjölkprisets och grisköttetsprisets nedgång. I växtodlingen minskade produktionen av sockerbeter, kärnmajs, foderväxter, oljefröer, korn och vete.

Gemensamt lönsamhetsindex²

DIAGRAM 1

Källa: Sammanställt av Copa-Cogeca, utifrån nationella uppgifter. En sammanvägning av nuvarande och förväntad framtida ekonomisk situation. Copa-Cogeca är ensamt ansvarig för databehandlingen som presenteras.

¹ Belgien (Flandern), Danmark, Tyskland, Frankrike, Italien, Ungern, Nederländerna, Polen, Rumänien, Sverige och Storbritannien (England och Wales)

² För att kunna beräkna lönsamhetsindex för EU beräknas först fram genomsnittet av resultaten och justeras enligt genomsnittet för den historiska utvecklingen i länderna. Sedan tillämpas utjämning. EU:s lönsamhetsindex tas sedan fram från summan av de nationella indexen och viktas utifrån det genomsnittliga värdet av jordbruksproduktionen under tre år i fasta priser i landet. Vänligen notera att Copa Cogecas metod kan skilja sig från de som används i nationella barometrar, därför är siffror i detta dokument inte direkt jämförbara med nationell data.

Läget i länderna

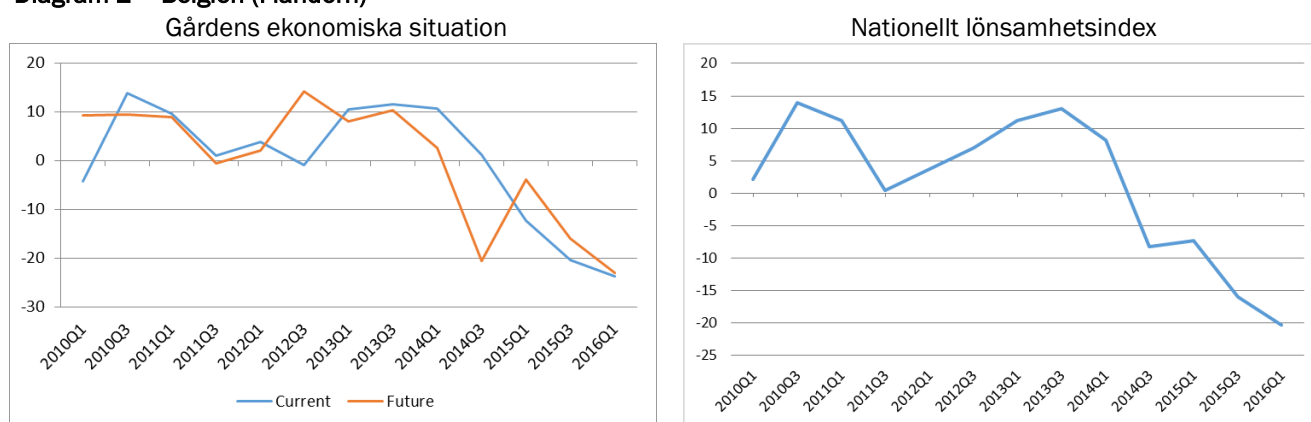
Nedan följer en kort sammanfattning om lantbruksföretagens ekonomiska situation i respektive land.

Belgien (Flandern)

Resultatet av den flamländska lantbruks- och trädgårdsundersökningen visar att indexet har nått en ny lägstanivå sedan föregående undersökning. Det är en följd av otillfredsställelse med de gångna sex månaderna och pessimism inför de kommande sex månaderna. Flamländska lantbrukare har en negativ syn på grund av den fortsatta prisvolatiliteten och inkomster som är pressade. Därtill söker lantbrukarna, som en följd av Rysslands importstopp, efter nya exportmöjligheter.

Vid slutet av 2015 var ingen produktionsgren fri från svårigheter, men situationen var mest akut i mjölk- och grisköttsproduktionen. Lantbrukarna är mindre nöjda med de gångna sex månaderna och nedgraderade sina förväntningar för de kommande sex månaderna. Över 90 % (av 580 deltagande) meddelade att deras avsalupriser minskat de gångna sex månaderna och förväntade priserna att vara nära 50 % lägre de kommande sex månaderna. Den nedåtgående pristrenden påverkar mjölk-, nötkötts- och grisköttsproducenter där priserna i €/kg föll till de lägsta nivåerna det gångna decenniet. Samma trend kan ses i trädgårdsbranschen.

Diagram 2 – Belgien (Flandern)

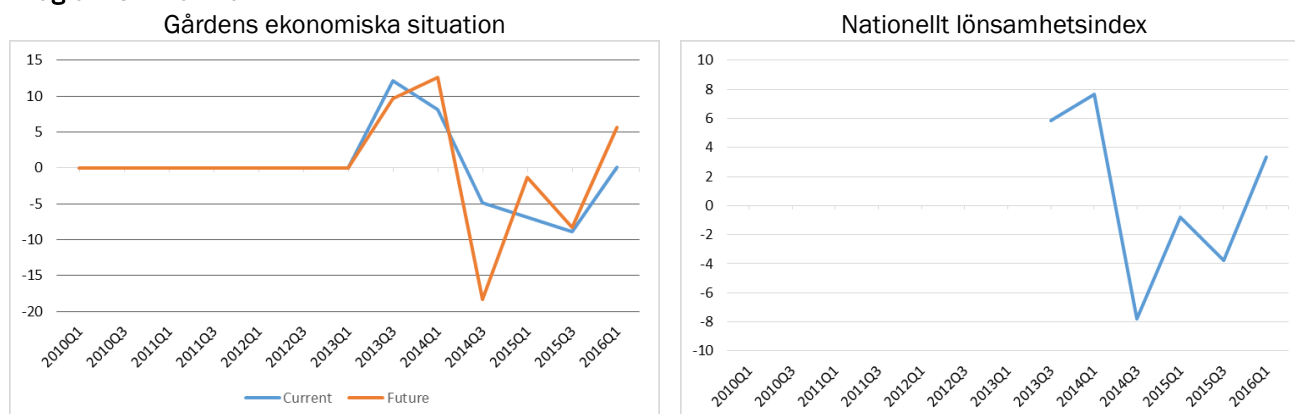
Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

Danmark

Danmarks jordbruksproduktion är varierad, infattande såväl animalieproduktion såsom griskött, nötkött, fågel och mjölk som växtodling i form av stärkelsepotatis och gräsfrö såväl som traditionell spannmål och grönsaker. Som en följd av strukturovandlingen blir gårdarna allt färre men större.

Trots det faktum att mjölkproducenterna endast betalas med 27 €-cents per kilo mjölk har deras syn på lönsamheten förbättrats sedan tredje kvartalet 2014. Optimismen hos de danska lantbrukarna rörande deras framtidsförväntningar har också ökat sedan den föregående höstundersökningen 2015. I Danmark förväntas en påtaglig minskning av sockerproduktionen 2015/2016 då odlingsarealen av sockerbetor reducerats med mer än 30 %.

Diagram 3 – Danmark

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

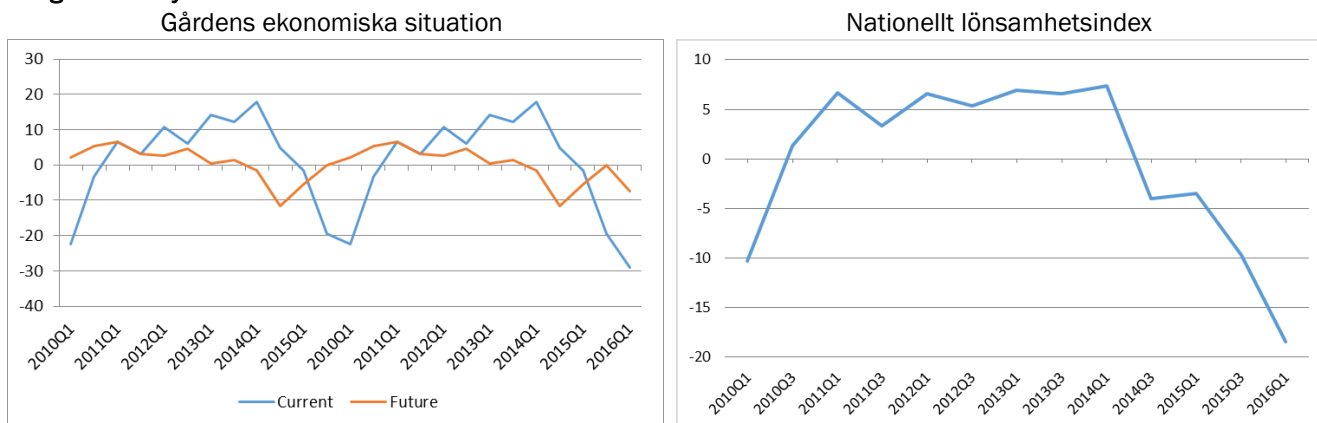

Tyskland

Tillfredsställelsen med gårdens ekonomiska situation hos de tyska lantbrukarna förblir på sin lägsta nivå, och framtidstron avtar. I många företag är likviditeten väldigt ansträngd. Som i många andra medlemsstater inkluderar bidragande orsaker till krisen Rysslands importstopp på lantbruksprodukter och Kinas minskade efterfrågan. Tyskland har påverkats hårt av mjölkprisets kollaps, som fallit från mer än 41 €-cents per kilo 2013 till 24 €-cents när undersökningen genomfördes.

Därtill har råvarupriserna i spannmåls-, griskötts- och nötköttssektorerna fallit drastiskt. Utsikterna för de närmast kommande månaderna är också negativa. De största svårigheterna för tyska lantbrukare är avtagande produktpriser, samt väder, hälso- och miljöproblem och minskande stödnivåer. Viljan att investera i signifikant lägre än för ett år sedan. Exempelvis är värdet av planerade investeringar 1,4 miljarder € mindre. I synnerhet är planerad investeringsvolym i maskiner och utrustning påtagligt mindre.

Diagram 4 – Tyskland

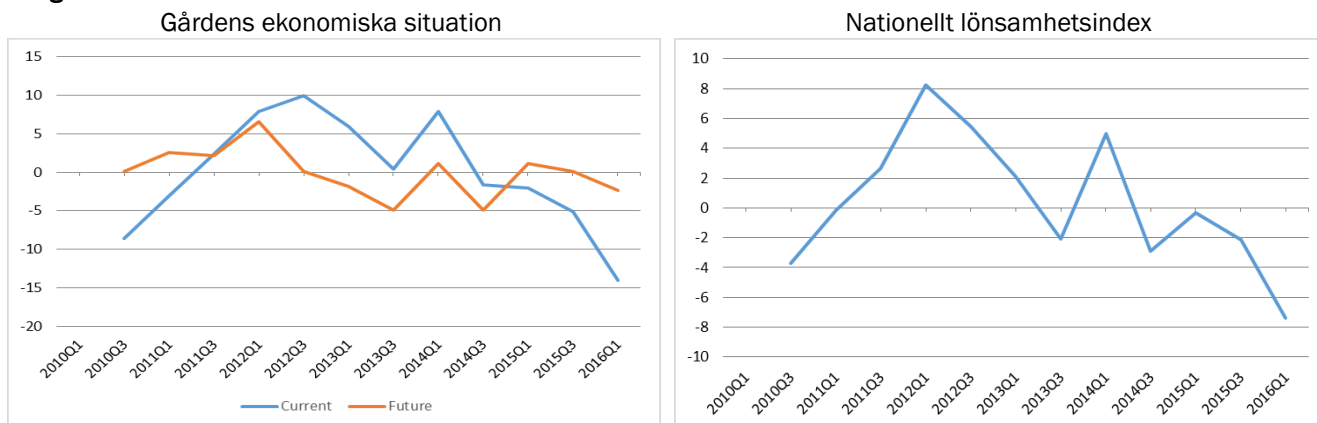
Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

Frankrike

Indextet visar att franska lantbrukares syn på lönsamheten avtagit sedan föregående kvartal. Som en följd av det svåra marknadsläget och fallande priser är i synnerhet franska mjölk- och köttproducenter pessimistiska inför de kommande sex månaderna. Mjölk- och fläskköttindustrin har lidit av en obalans mellan utbud och efterfrågan kopplat till det ryska embargot, nedgången i global efterfrågan, speciellt från Kina, och produktionsökningen i Europa efter mjölkkvoternas avskaffande.

Resultatet är att den totala volymen fläskkött producerad i Frankrike har minskat stadigt de senaste åren – till 13,3 miljoner grisar 2014 från 15 miljoner 2006. Kornodlingen minskade snabbt i Frankrike med mer än 5 % i jämförelse med föregående år. Frankrike minskade också arealen sockerbeter med 5 %. Lantbrukarnas förväntningar för framtiden är också negativa. Över 80 % av de franska lantbrukarna upplevde svårigheter i företagandet. Prisfallet på lantbrukets produkter är det största problemet, följt av hälso- och miljörelaterade regleringar, väder och klimat, minskade stödnivåer och internationell konkurrens.

Diagram 5 – Frankrike

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

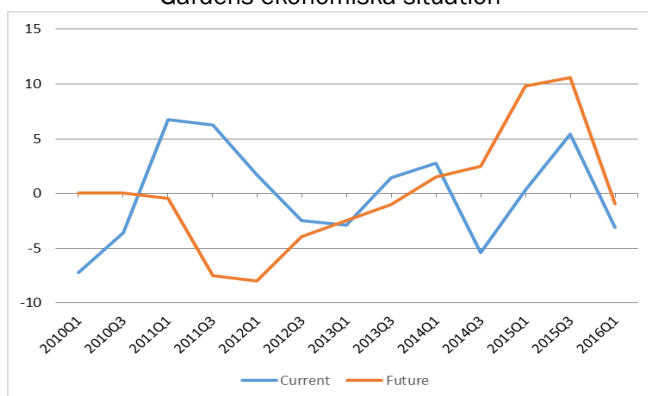
Italien

Efter en uppgång i synen på lönsamhet bland Italienska lantbrukare under föregående år synliggjordes återigen pessimismen bland lantbrukarna första kvartalet 2016, främst en följd av fallande priser, Rysslandsstoppet och minskningar i kinesisk efterfrågan. Lantbrukarna ser pessimistiskt på både samtida och framtida lönsamhet.

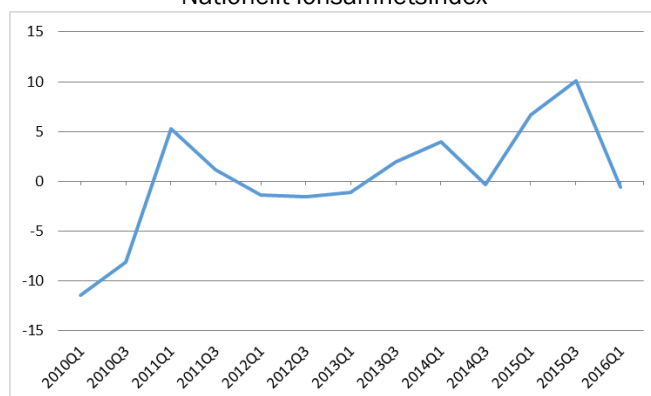
Det nationella lönsamhetsindexet viker nedåt i vete-, majs-, mjölk-, nötkött-, fläskkött- samt fågelproduktionen. Gapet mellan produktionskostnader och avsalupriser i mjölkproduktionen har ökat ytterligare i Italiens regioner. Över 40 % av de tillfrågade lantbrukarna rapporterar svårigheter i företagandet första kvartalet 2016, främst kopplade till nedgångar i produktpriser, lägres stödnivåer och internationell konkurrens.

Diagram 6 – Italien

Gårdens ekonomiska situation

Nationellt lönsamhetsindex

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

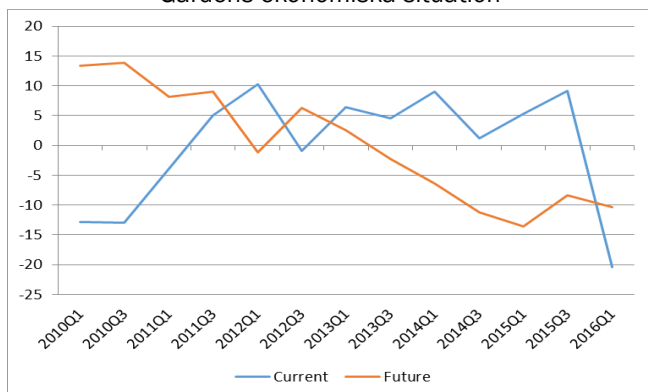
Ungern

De första två månaderna 2016 fortsatte världsmarknadspriserna för agrara råvaror att dyka. Underliggande orsaker är slutet på råvaruboomen 2004-2011 och efterföljande överutbud, men avbrott i tillväxten i de växande ekonomierna (särskilt Kina) spelar också en viktig roll i processen. Ungerska lantbrukare är pessimistiska kring både samtida och framtida ekonomiska situation, nuvarande lönsamhet bedöms sämre än någon gång under de gångna fem åren. Det komplexa marknadsläget påverkade i synnerhet mjölk-, vete-, majs-, griskötts- och nötköttsproducenter. Kornodlingen minskade skarpt, från -0,7 % i höstbarometern till -11,7 % i vårens barometern.

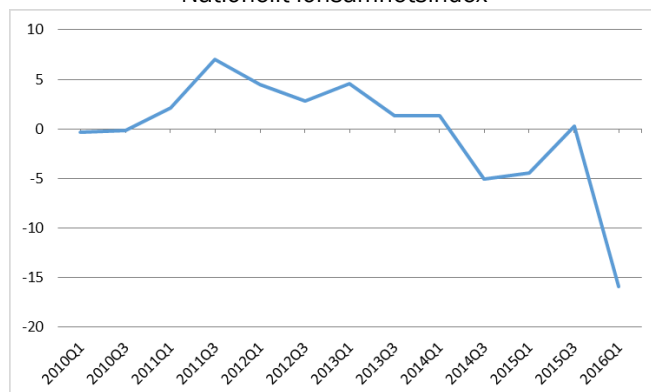
Anledningarna till fallet i råvarupriser är komplexa. Därtill har priset på korn dalat sedan början av juli. Därför, i kombination med eurons försvagning mot US-dollar, minskade prisdifferensen till korn från Svartahavsområdet. De största svårigheterna för de ungerska lantbrukarna var avtagande priser på lantbrukets produkter och vädret. Lantbrukarnas tro på framtida lönsamhet har försvagats något sedan föregående kvartal. Investeringsambitionerna i lantbruksmaskiner är kvar på samma låga nivå som föregående år. Utsikterna för perioden oktober 2016 till mars 2017 är relativt pessimistisk. Utvecklingen av mjölk- och grisköttspriser och fortsatt osäkerhet kring stödutbetalningar driver den negativa attityden och påverkar investeringsambitionerna.

Diagram 7 – Ungern³

Gårdens ekonomiska situation

Nationellt lönsamhetsindex

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

³ I Ungern görs undersökningen bland företag som odlar mer än 200 hektar.

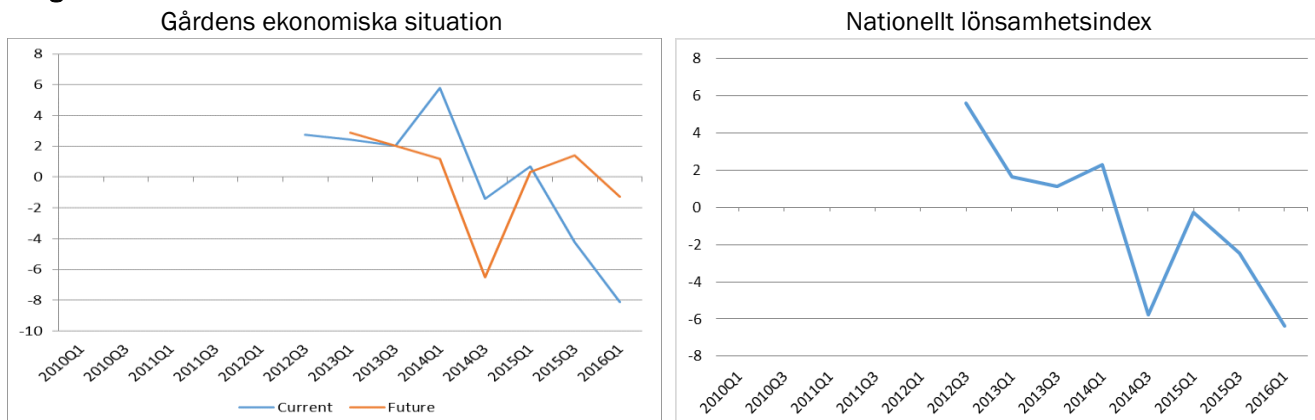

Nederländerna

Holländska lantbrukares syn på framtida lönsamhet försämrades första kvartalet 2016. Synen på samtida lönsamhet når sin lägsta nivå på många år. I mjölkproduktion, växthusodling och frilandsodling är synen på lönsamheten på mer eller mindre samma nivå som de föregående kvartalen. Mer pessimistiska är framför allt grisköttsproducenterna, i gengäld är fågelföretagare mycket mer positiva kring lönsamheten än tidigare år.

Råvarupriserna föll för majs, korn, mejeriprodukter och griskött. Rörande kommande års utveckling förväntar sig de holländska lantbrukarna minskad produktion och ytterligare försämrad lönsamhet, främst i mjölk- och grisköttssektorerna. Mjölksproducenterna betalas endast 27 €-cents per kilo mjölk, vilket är mindre än för ett år sedan då de betalades 33 €-cents per kilo. Lantbrukares och trädgårdsodlars syn på samtida lönsamhet försvagades, liksom deras tro på framtida lönsamhet.

Diagram 8 – Nederländerna

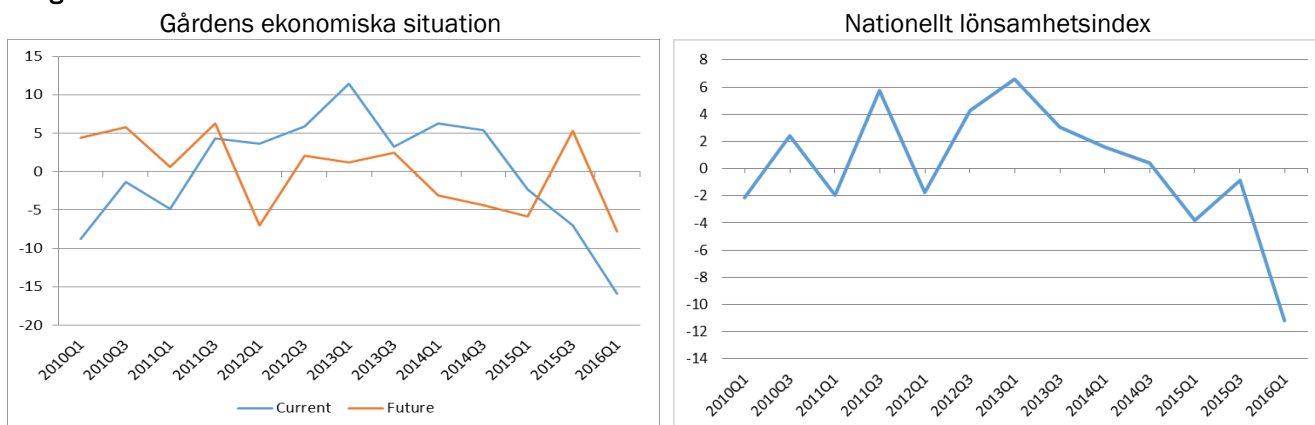
Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

Polen

Polska lantbrukares syn på sin samtida lönsamhet har fallit skarpt. Nästan två år efter det ryska importstoppet har effekterna och situationens utveckling drabbat olika medlemsstater i olika grad. Polen tillhör de mest påverkade. Stämningsslaget bland polska lantbrukare har försämrats signifikant de senaste sex månaderna. Polska lantbrukare anser sin samtida ekonomiska situation vara betydligt sämre än i september 2015. Därtill är deras förväntningar på framtida lönsamhet också pessimistiska. Mer än en tredjedel av de svarande (800) i den polska undersökningen förväntar sig att läget försämrats de kommande två till tre åren. Andelen optimistiska lantbrukare är klart mindre än andelen pessimistiska lantbrukare. De pessimistiska tror inte att låga mjölk- och grisköttspriserna kommer gå upp.

Investeringsplanerna för lantbruksmaskiner har klart avtagit gentemot föregående år. Det gäller traktorer och tröskor i högre grad än maskiner för jordbearbetning och sådd. Den negativa utvecklingen eller, mer precist, de ofördelaktiga avsalupriserna för de viktigaste lantbruksprodukterna (mjölk och kött), utvintringen av höstgrödor främst i norra Polen och förseningar i utbetalningar av direktstöden som tvingar lantbrukarna till krediter för att klara sådden är allt faktorer som driver den negativa synen på lönsamhet och påverkar investeringsplaner.

Diagram 9 – Polen

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

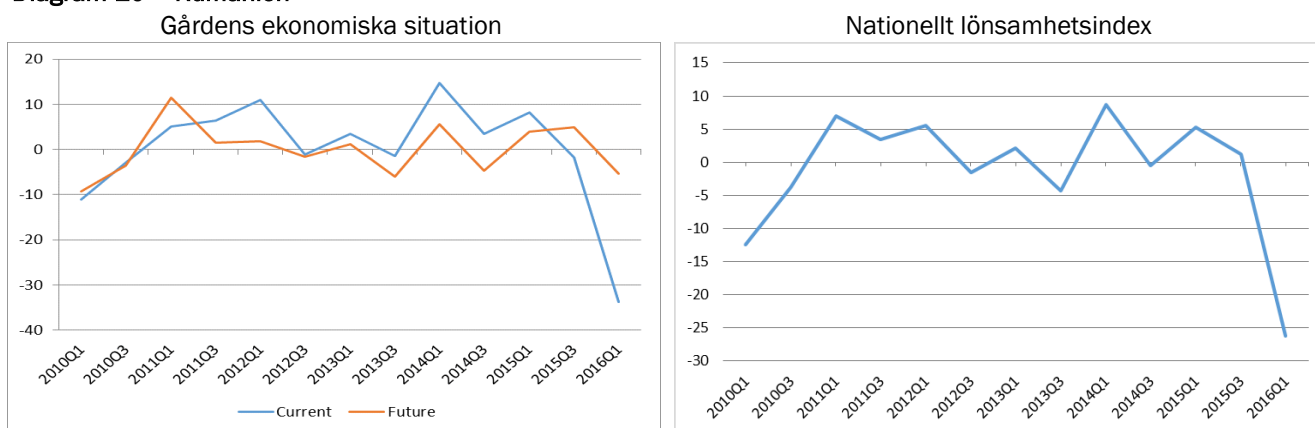
Rumänien

Stämningläget bland de rumänska lantbrukarna är sämre än i mars och i september 2015. Lantbrukarna rankar sin samtida lönsamhet betydligt sämre än i september 2015, och även synen på framtida lönsamhet har försvagats.

Färre rumänska lantbrukare planerar investeringar i jordbruksmaskiner de kommande sex månaderna i jämförelse med föregående år. Efterfrågan på traktorer och jordbearbetnings- och såmaskiner har minskat medan efterfrågan på tröskor är mer stabil.

Nuvarande marknadsförutsättningar dominerade av låga spannmålspriser och försenade utbetalningar av Eus direktstöd bidrar till pessimism och inverkar negativt på investeringsviljan.

Diagram 10 – Rumänien⁴

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

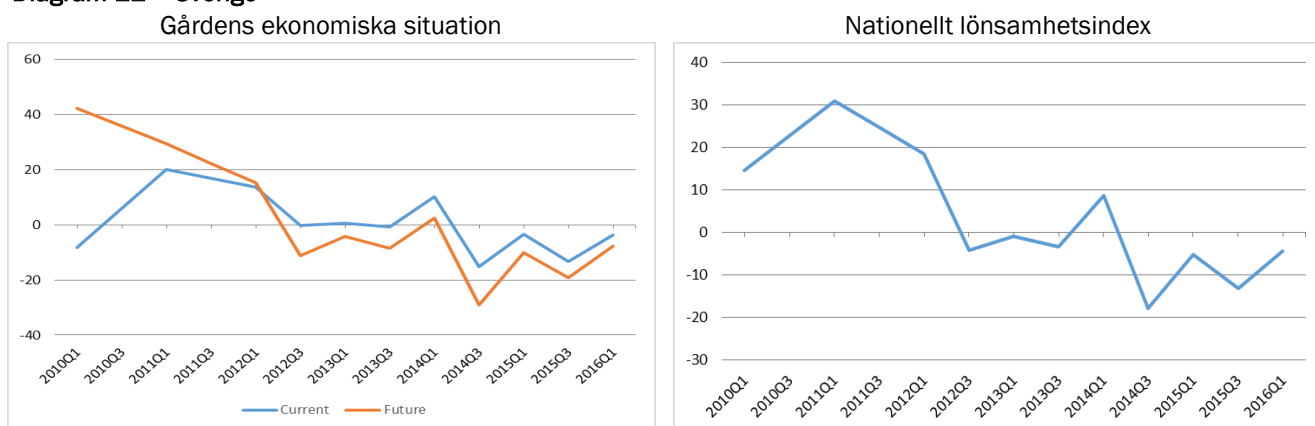
Sverige

I Sverige visar Lantbruksbarometern att yngre lantbrukare ser ljusare på sin lönsamhet än sina äldre kollegor. Synen på samtida och framtida lönsamhet är svagt förbättrad gentemot föregående barometer. Många svenska lantbruksföretag stressas fortsatt av svag lönsamhet, och värst är det för mjölkföretagen. Bara bland grisköttsproducenterna är det fler företagare som upplever lönsamheten god än dålig.

Av de 1000 respondenterna i undersökningen anser 22 % att deras konkurrenskraft är god eller mycket god. Lantbrukare mellan 41 och 50 år gamla anser sig mest konkurrenskraftiga. 78 % av lantbrukarna mellan 31 och 40 år gamla skulle råda unga människor att bli lantbrukare. Samma åldersgrupp tror också i högst utsträckning att förutsättningarna för lantbruksföretagande kommer förbättras i ett femårsperspektiv.

Lönsamheten har i jämförelse med föregående år förbättrats i fyra av sju regioner i Sverige, detta till trots anser fler lantbrukare att deras lönsamhet är dålig eller mycket dålig än god eller mycket god i samtliga regioner.

Diagram 11 – Sverige

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

⁴ I Rumänien genomförs undersökningen bland lantbrukare som brukar mer än 60 ha.

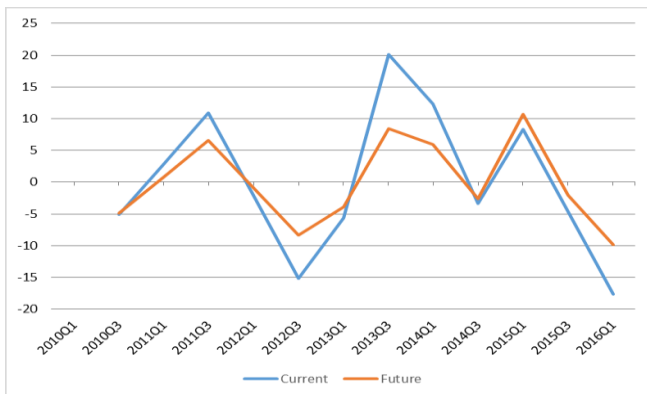
Storbritannien (England och Wales)

Lantbrukarnas syn på sin lönsamhet är den svagaste på sex år i Storbritannien. Både på kort och medellång sikt är synen och tron på lönsamheten negativ och lägre nivåer än 2012, som var ett katastrofår för brittiskt lantbruk, har uppmätts. Fallande avsalupriser på lantbrukets produkter och stor volatilitet har bidragit till försämrad syn på lönsamheten. Framgent tror lantbrukarna att lagar och regleringar, Eus jordbrukspolitik, avsalupriser och priser på insatsvaror kommer att ha negativ inverkan på deras företag.

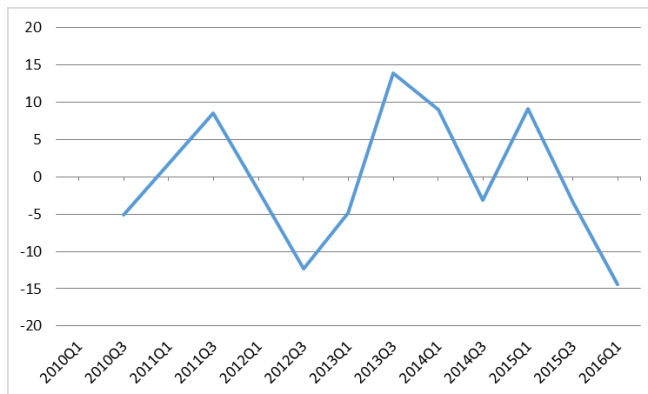
Första kvartalet 2016 föll det nationella lönsamhetsindexet från 9 till -14. Alla produktionsinriktningar upplever försämrad samtida lönsamhet gentemot sex månader tidigare. Växtodlare, trädgårdsodlare och företagare med blandad verksamhet upplever störst försämring. Även synen på framtida lönsamhet har försämrats i samtliga produktionsinriktningar så när som fågel.

Diagram 12 – Storbritannien (England och Wales)

Gårdens ekonomiska situation

Nationellt lönsamhetsindex

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

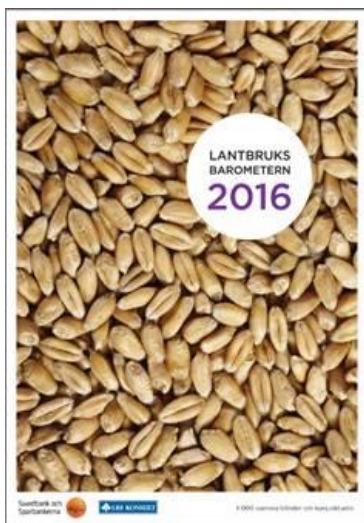

Om studierna

Copa-Cogeca – Lantbrukarnas och lantbrukskooperativens röst i Bryssel

The multi-national farmers' confidence index – spring 2016 är ett gemensamt Europeiskt lönsamhetsindex över lantbrukarnas uppfattningar om den nuvarande och den förväntade ekonomiska situationen på gården. Av EUs medlemsstater är det 10 stycken länder som ställer samma frågor som i den svenska Lantbruksbarometern. Detta har gjorts mellan januari och mars månad. Copa-Cogeca som sammanställer informationen från EU länderna gör detta två gånger per år. Rapporten har översatts av Carl Dyrendahl, LRF Konsult.

Lantbruksbarometern är en årlig rapport som visar lantbrukarnas uppfattning om det aktuella läget inom lantbruket. Den har utkommit sedan 1987 och årets Lantbruksbarometer är den 29'e helårsupplagan.

Sifo intervjuar på uppdrag av LRF Konsult, Swedbank och Sparbankerna under januari månad 1000 lantbrukare, under september ifjol intervjuades 500 lantbrukare.

Arbetsgruppen för lantbruksbarometern 2016 har bestått av Jimmy Larsson, Helena Iacono och Carl Dyrendahl från LRF Konsult samt Per Skargren och Stefan Johansson från Swedbank och Sparbankerna.

För mer information, kontakta:

Jimmy Larsson, Segmentschef Skog & Lantbruk, LRF Konsult, tel 08-700 20 13

Per Skargren, Segmentsansvarig Skog & Lantbruk, Swedbank & Sparbankerna, tel 08-585 90613

Linda Ternstedt, Kommunikationschef LRF Konsult, tel 08-700 20 33

Swedbank och
Sparbankerna

